

svoj naravi modro vladal. A tudi pravega zvestega Janeza,
ki mu je tolikokrat življenje odel, ni zabil, ker ga je vedno iskreno
ljubil.

IV.

527/8 = 7/191

Smrt pa smrtnjak *)

Bil je bogat kmet, ki je imel mnogo vinških gorc, v predi med njimi
pa bel vinški trav, poln zlahne vinske kapljice. Dobil je ob ne-
deljah in praznikih po večernicah povabljal boba pa bobo, pa tudi
druge znance in prijatelje na kupico vina, in židane volje so bili
mnogokrat.

Netega dne pa zaprasi nar. kmet, da je čez noč nenavadno
veliko vina zginilo iz najboljših sodov, ker je pa peons dan poprej
nedelja bila, ko je on goste v hramu imel, je mislil, da so ga hi
popili, ter si ni več glave belil. Kopa čez teden dni zopet pride, vidi,
da spet vina manjka, čeravno v nedelji ni bilo gostov. To ga
začne skrbeti, in na misel mu pride, da morda talovi ob nedelj-
skih večerih obiskuje njegov hram, vendar očči se, se do pri-
hodnjega ponedeljka pričkati, da vidi, li, morda spet vina manj-
ka. Dobro je vse sode premeril, ter si zapomnil, koliklo je v kateri

*) Okoli Rogalca in rive ob Solli v obliki spolih, on in ona.

sovoje črte zemlji v slovo posiljalo. Brez odlašanja se podosta
v grad. Posestnik graščine ju prijazno sprejme, in ju nagovar-
ja, naj nekaj tednov pri njem v gradu ostaneta. Oba prav
radostna ta graščatlov nasvet sprejmeta, in zdaj se je začelo
za nju prav veselo življenje. Posebno Kraljeviča je veselo nekaj
na grad in mu dneve krajalo, in so je bil smehljajovi
obraz sale graščatlove hišere. Z njo se je bil kmalu seznanil
ter naposled prosi graščatka, naj mu jo za ženo da. Iz začetka
se je branil, naposled se jena vendar udal njegovi prošnji.
Kraljevič se je zdaj ves radosten in prečen soprogu, in z Laurzon
na pot potul v drago domačijo.

Ko Kraljevič svojo soprogo in služabnikom v domačo
deželo pride, ga pozdravlja velika množica ljudi, ki se je jako
veselila svojega vladarja zopet zdravega in veslega videti. Tudi
mačeha je na videz zelo radostna bila, ali v prcu je le mislila,
kako bi Kraljeviča je poti spravila. Poskušala je marsikaj, ali vse
ji je spodletelo, ker je nek služabnik mačehin, Janezov vest prija-
telj, njemu vse njene hudobne naklepe razodeval.

Čez nekaj let je tudi hudobno mačeho smrt pobrela,
in Kraljevič je še potem veliko let v lepi razumnosti svojo soprogo

Cel keden ni zve duše v hram pustilo. Ko v pondeljek zopet priide v hram, glej; spet je bina r'ginilo, in sicer mnogo, toliko, da bi ga dvauajst mlaticev, več rodosti imelo. Sklene torej prihodnjo nedeljo katove pričakali v hramu. Koj po večernicah se odpravi od doma v gorico. Dokler poluce ne zajde, hod' po vinogradijem in tja, marikaj pogleda in popravi in mnogi kol priredi.

Ko se je poluce uže na gore skilo in mrak se čez doline razsenjati jel; po da se v hram, dva, si police najboljšega isprane, da si vbridi pogum; polje se pa spravi pod Kal, ki je poveznjena na mesto mire v hramu bila, da bi nepovnanu goste lahko gledal in spoznaval.

Konaj je noc nastala, fastkripljevo vrata, in v hram vstopita smrt pa smrtujak, čudne podobe. Koji kmel zagleda, upade mu srce, kri mu zastane, mrar ga spreleti po vsem životu - misli, da je njegova zadnja ura odbila. - Tu no tri po Kristu smrti" se zadere smrtujak, stopivši v hram in nejevo svo glavo maje. Smrt krije prva vstopila, je zagledala kmalu kmela pri spranji; zbal se je za njegovo življenje, in hitro pre spranjo stopivša zakrije jo z belo obleko svys.

Tu no tri po Kristu smrti", zagone ipet smrtujak, bivo

z nogo obla, da se je ves kram presel. Kmet prepeče pod kladjo,
da se klepetanj z ob izpodnje sluši. Smrd pa tolaži svojega
sopruha rekoc: "Ni ne; danes popoldne so ljudje tukaj pili,
pa je ostal duh Krščenikov za njimi."

Zobmi škripajo, se ozira pmdnjak po hramu, vzame
vrc, ga napolni in najboljega poda, nastavi; pozre in prazen
je vrc. To ga malo potolaži, ker kladja je lahna bila. Spet
napolni; pozre in spet je prazen vrc; tako redemkrat drug za
drugim.

Pf-f-f-f! zaréne papo in nosa in ust, Ker smrdelo
mu je še emiraj po kledu. Spet napolni vrc, pa ga da njej,
pa ga sprazne, on drugoga natoči, ona ga spet spije, tako
skrat naglo drugega za drugim. "Pojdiva," reče zdaj smrtnaj
smrti, ne morem prestati vrc tega smrada tu no tri," "Ka-
kor ti je volja," odgovori ona, "meni pa nič ne smedi."

Pf-f-f-f... pihne spet on od sebe in z glavo klina je stopi
v hrama, ona pa za njim. Kata bestknejo, in zginila sta!
Zdaj kmet izpod kladje se spravlja je prosto, diha in Boga hvale
za čudno pečitev, ker smrtnaj bi ga bil gotovo na polnčni prah
razmel, Kobi bil vedel, Kji da piči.

Zapisal M. L. Rogarški.
= Mih. Lendrovšek.